

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijski
Mali list. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.
Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.
POSAMEZNA ŠTEY. 30 STOTINK.
NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN

CENA OGLASOV IN OBJAV

Za 1 cm, višine v 1 stolpcu 4 L.
Pri 5 kratni objavi 20% popusta, pri 10 kratni
objavi 30%, pri 20 kratni objavi (pol leta)
40%, pri 52 kratni objavi (celo leto) 50%
popusta.
MALI OGLASI: 80 stotink vsaka beseda v na-
vadnem tisku; mastno 40 stotink beseda; z
VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem
oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 27. januarja: Janez Zlatoust; Vitalin. — Sobota, 28.: Roger; Julijan. — Nedelja, 29.: Francišek Sadeški. — Ponedeljek, 30.: Martina. — Torek 31. januarja: Marcela; Peter Nol. — Sreda, 1. februarja: Ignacij, mučenec; Brigita. — Četrtek, 2.: Svečnica (Darovanje Gospodovo), nezapovedan praznik. — Petek, 3.: Blaž, Oskar. — Sobota, 4.: Andrej Korsini.

MALE NOVICE.

Mafija udušena.

Poročali smo že o največji nadlogi Sicilije, o tajni družbi rokovernjčev ali «Mafiji». Stoletja je ta mafija gospodarila v Siciliji, ropala, izsiljevala, ubijala, a nobena vlada jim ni mogla do živega. Mussolini je dal Sicilijancem besedo, da jih bo rešil mafije. Poslal je prefekta Morijsa in mu dal natančna navodila, kako naj postopa. Tako so v teku enega leta zajeli 154 članov mafije in prav te dni so stali mafisti pred sodnijo, ki je sodila strašno ostro, a pravično. Sedem mafistov so obsodili na ječo do smrti, Osem mafistov bo zaprtih 30 let, nato bodo 3 leta pod strogim nadzorstvom, obenem pa ne bodo nikdar več mogli stopiti v javno službo. 43 mafistov je dobilo 20 do 30 let ječe, tri leta nadzorstva. Vsi drugi pa so bili obsojeni na 4 do 10 let ječe. Tako bo, kakor je trdno upati, Sicilija kmalu rešena strašne nadloge.

Predelana imena.

Tržaški prefekt je spet nedavno odobrili nekatere od prizadetih zaprosene preembe družinskih priimkov. Anderlič bo Andreini, Andrič bo Andri, Andronja bo Androina, Antončič Antonelli, Arnerič (nemško Arnerysch) Arneri, Boštjančič (Bastiancich) Bastiani, Benčič Benci, Bonačić Bonacci, Bračić Bracci, Breščak Brescia, Bučič Bucci, Čehovič (Cecovich) Cecovi, Cesarič Cesari, Ciach (furlansko ime) Gia, Kocjančič (Cosciancich) Cosciani, Kurelič (Curellich) Corelli, Dubretič Dubretti, Eržen (nemško Erschen) Ersini, Gabrovšek Carpinetti, Jakšič (Glaxich) Giassi, Grasser Grassi, Gregorič Gregori, Gustinčič Gustini, Hencke Enchelli, Jakončič Giacomini, Jeletič (Jelletich) Gelleti, Ivančič Vanni, Kopač Copp, Kozlenčar Cosenzari, Kralj Crali Lukač Lucas, Mihelič (nem. Michellitsch) Michelli, Mišmaš Mismasi, Obersnu Oberli, Sardoč Sardo, Rebek Rebeni, Skok Seocchi, Teuschl Tossi, Tomažič Tomasi, Dobravec Debrazzi, Princ (nem. Prinz) Prinzi, Rodnik Rodenigo, Hreljič (Hreglich) Relli, Višnjevic Visini.

Energično čiščenje.

V rimski Kampanji so tamle decembra meseca roparji posebno razsajali in strahovalno prebivalstvo. Vsako noč so obiskali kako posestvo in ukradli, kar jim je prišlo pod roke. Izslediti drznih roparjev ni bilo mogoče. Končno so se karabinerji preoblekli v ribiče in kmete in začeli popivati v stari osteriji na Via Cassia, kjer vodi pot v samotno Kampanjo. Podnevi so pa navadno lovili ribe. Zvijaja se je posrečila, roparji so šli v nastavljeno past. Bilo je deset moških, vsi oboroženi s puškami. Po kratkem boju so se udali in sedaj so na varnem. Njihov plen so našli v samotni votlini: do 700 ovac, oslov, poljedelskih strojev itd., v skupni vrednosti 200.000 lir. Najstarejši med briganti je sar 70 let, najmlajši 40 let.

Policijska ura.

Po novem je v Trstu določeno, da se večna vrata poleti in pozimi zapirajo ob 10. zvečer.

KAJ DELA NESREČNI DENAR.

Po naših poštenih kmečkih vaseh je uboj le redek slučaj, reparski umor pa še redkejši. Zato pa se ljudstvo tem bolj razburi, če se kaj takega pripeti. Težko si je misliti toliko hudobijo, da bi kdo zaradi denarja ubijal, pa vendar je ravno denar zelo običajen morilec.

V Knežkih Ravnah na Tolminskem, nedaleč od jugoslovanske meje, bival je dočaj premožen kmet Sorli. Tisti večer, ko se je nesreča zgodila, je imel pri hiši baje okroglo 10 tisoč lir. Kdove, če niso jalojše še poseba vedeli za to okoliščino.

Tekom ponedeljka 16. januarja se je moral ropar splaziti neopažen v hišo. Ko so šli domači k počitku, se jim je zdelo ob 10. zvečer, kakor da bi kdo hodil po hiši. Vendar niso slutili nevarnosti. Proti jutru ob treh je razbojnik

prišel v zgornje prostore, kjer so domači spali. Bil je zakrinkan. Svetil si je z električno svetilko in imel je seboj vrh. Planil je proti gospodarju Josipu Sorliju in ga z nožem zabodel. Gospodarjev edini sin Josip, 23leten je začel klicati na pomoč in tiščati vrata, da ne bi ropar pobegnil. Ta pa je zaklal sina v vrat in pobegnil. Mladi Sorli je bil smrtno zadel in je kmalu izdihnil. Oče je bil samo ranjen, ker si je bil prsi zavaroval pravočasno z roko.

Oblaslvo je hitro začelo preiskavo, ki je dognala, da je ropar pobegnil čez mejo v sosedno državo. Morda se bo posrečilo vendar, da pride pa tam pravici v roke. Ljudski sum leti na nekega Stefana Begošča iz Borovnice v okolici Podmelca. Ta je namreč istočasno zginil z doma.

Župančičeva pedesetletnica.

Dne 23. januarja 1878. je bil rojen Oton Župančič na Vinici v Beli krajini. Oton Župančič je največji slovenski pesnik za Francetom Prešernom. Dvignil je moč in izraz našega jezika do nezasišane popolnosti. Sedaj, ko obhaja pedesetletnico, se ves narod hvaležno spominja velikega kulturnega delavca, želeč mu še dolgo in plodonosno življenje. V Ljubljani so pedesetletnico slovesno obhajali.

Rojstvo princa v Belgradu.

Na 19. januarja se je kralju Aleksandru porodil drugi otrok, tudi sin. Imenuje se princ Andrej.

Voljeni župani

Ljubljanskega župana dr. Puca je vlada pred kratkim potrdila in je prevzel posle. V Mariboru je bil izvoljen za župana dr. A. Juvan, zastopnik Slovenske ljudske stranke.

Govori vojni minister.

V finančnem odseku jugoslovanskega parlamenta je povedal vojni minister, general Hadžič, da bo vlada v tekočem letu porabila za armado 2428 milijonov dinarjev.

Moč plemena.

Tržaški športnik-tekač, Just Umek, član Ponziane, se je odpeljal v Ameriko, da se poskusi v hoji s svetovnimi korenjaki. Hoditi bo treba 5500 kilometrov daleč. On pravi, da bo korakal (passo di marcia) ves čas.

Za pljonižo italijanstva.

Listi so poročali svoječasno, da bodo učitelji ob državnih mejah, koder je delo za obrambo italijanstva bolj trdo in težavno, prejeli posebne doklade. Na to vest je objavil *Informatore della Stampa*, da vlada ne bo dala splošne doklade v ta namen, ker mora pri vseh izdatkih varčevati: dala pa bo skromne nagrade posameznim učiteljem, kateri se bodo v delu za italijanstvo posebno izkazali.

Rumunski minister potuje.

Novi vnanji minister Rumunije, Titulescu, je obiskal na svojem nastopnem potovanju tudi Rim, kjer je bil gost italijanske vlade ter je imel važne razgovore z odločilnimi politiki.

Trocki v izgnanstvu.

Ruska vlada se je odločila za nasilno dejanje ter odpravila Trockega v izgnanstvo tja nekam na kitajsko mejo. Komunisti so ga pozdravili pred odhodom na kazanski postaji v Moskvi. Klicali so: «Živela komunistična internacionala! Živela federativna zveza komunistov!» Policija jih je pustila kričati, vendar je Trockega odpeljala.

To je prav.

Pokrajinska komisija v Vercelli je obsodila na pet let konfinacije zdravnika Hektorja Seibaldija, ker je preskrboval splave. Še marsikje bi morali pogledati raznim takim na umazane prste.

Starega rokovernjača lepa smrt.

V majhni vasi blizu Catanzara v Kalabriji je pred kratkim umrl največji in najstarejši brigant ali razbojnik. Pisal se je Pasquale Scalzo, a s svojimi strašnimi zločini si je pridobil imek «Silski volk» (Sila je govornje v Kalabriji). Scalzo se je bil lotil roparskega življenja po padcu hurbonske dinastije, katere pristaš je bil. Šest let je krvavo preganjal pristaše nove vlade. Leta 1860. je umoril sedem pastirjev, naslednje leto šest, pri čemer je z lastnimi rokami podavil tudi vso govejo živino, ki so jo pasli. Potem je umoril enega duhovnika, leta 1865. devet gonjačev, naslednje leto pa enega kmeta in njegovega hlapca. Vsega je imel na vesti najmanj 30 umorov. Končno se je karabinerjem v težkem boju posrečilo, da so Scalzo živega vjeli in sodišče je roparja obsodilo na dosmrtno ječo. V ječi je prebil Scalzo celih 48 let in se ves čas vzorno obnašal. Leta 1915. ga je kralj po kraljičinem posredovanju pomilostil in Scalzo se je vrnil v svoj rojstni kraj Tu se živel zelo zgledno in pobožno in delil same dobrote. Sedaj je umrl, star 93 let.

Junaške sestre.

Kanadski listi prinašajo popis grozovitega požara v Quebecu, ki je zahteval ponoči dne 26. decembra 21 človeških žrtev. Ta dan je izbruhnil ogenj v otroškem zavetišču. Zavod je nastanjen v poslopju nekdanje mornariške bolnišnice. Stara lesena hiša je gorela kakor sveča. Otroci, ki so spali v gorenjem nadstropju, so bili kakor v pasti: lesene lestvice so se zrušile in je ostala samo železna lestvica v podstrešju Francoske šolske sestre so izkazale izredno požrtvovalnost pri reševanju otrok. Ena sama sestra je rešila 20 deklic! 16-letna novinka Ana Goudreault se je trikrat vrgla v ogenj in pritekla zopet ven v dvema deklicama v naročju. Tako je rešila šest deklic, četrtrtič pa je našla sama smrt v plamenu. Zidovje se je končno zrušilo. Gmotna škoda znaša kakih 200.000 lir.

V napredni švici.

Švicarski kanton Ticino je naredil postavo, s katero je ples dovoljen samo v prvih treh mesecih v letu. Vsak ples mora dovoliti policija in policija mora tudi ples nadzorovati Osebam pod 16. letom je sploh zabranjen dostop na plesišče; od 16. do 20. leta pa smejo na ples le v spremstvu staršev.

MIHEC: Kdo je svetovne vojne kriv, prepri se nadaljuje; Angleža Švab, a Svaba Frank za krivdo spoveduje.
JAKEC: Prepri temu drugi svet od strani prisluškaje. Da sam je vsake krivde prost, o sebi vsak veruje.

Nov napredek.

V Ljubljani se snuje slovenska «Akademija znanosti» in «Umetninska galerija». «Akademija» je nekako društvo že preskušeni in priznani učenjakov, «Galerija» pa nekaka trajna razstava umetnin visoke umetniške vrednosti. Oba zavoda značita vrhunec kulturnega delovanja. Za ustanitev teh dveh zavodov je naklonilo ljubljansko mesto 300.000 dinarjev, Celje 50.000, trgovska zbornica v Ljubljani 100.000, Trboveljska premogokopna družba 50.000. Vsi sloji naroda sodelujejo pri podpisovanju za ta namen.

Nepremišljena postava.

Šolske oblasti na Poljskem so izdale ukaz, da otrok ne sme k pouku, če pride prepozno. To zimo so našli v Mlavi pred šolskim poslopjem desetletnega učenca zmrznjenega. Od doma do šole je moral prehoditi 6 km. Ker je prepozno dospel, ni smel noter, pa je ubožec zmrznil.

Župnik z 32 ranami.

V vasi Mascalcia pri mestu Catania v Siciliji se je zgodil izreden rop. Vsi občinarji so jako ljubili nad 80 letnega župnika. Zvečer dne 10. januarja so roparji udrli v župnišče in vrata za sabo zaprli. Nato so se vrgli na župnika starčka, ki se je po svojih močeh branil, toda mu zadali nič manj ko 32 ran. Nato so se lotili blaga. Denar, nekaj stotakov, in razne robe v vrednosti pod 1000 lir so odnesli in odšli. Prej pa so prenesli truplo nesrečnega starčka v srednjo, glavno sobo, kjer so je položili kakor na pare. Postavili so 4 sveče in odšli. Policija pridno zasleduje roparje.

Drevo rodilo dvakrat v letu.

Neka višnja v Vršču v Jugoslaviji cvetla in rodila je v enem letu dvakrat. Tudi drugi sad je popolnoma dozorel; nabrali so čez 1 kg višenj.

Boljševiški blagri.

V enem dnevu poroka in ločitev.

«Krasnaja Gazeta» prinaša točen opis neke poroke ki se je takoj potem razdrila, ko se je sklenila. Pred moskovskim urdom za vpisovanje zakonov sta se pojavila tovariš Nikolajev in ženska, ki si jo je izbral za družico življenja. Vpisali so ju v knjigo in poroka je bila gotova. Toda, ko sta se obrnila, da urad zapustita, se obrne novoporočenka do moža, da naj ji kot delavki povrne izgubo časa, oziroma zaslužka. Mož je dejal, da bosta to že doma poravnala, a žena mu očitno ni preveč zaupala in je vztrajala na svojem, da jo odškoduje tu v uradu. Mož ji je jezno izročil dva rublja in pet kopejk, nato pa prosil uradnika, naj takoj zapiše v knjigo ločitev od take trdoglavke. To se je seveda tudi zgodilo, ker se v Rusiji zakon lahko enostavno tudi brez vsakega razloga razdere. Tukaj pa je bil razlog in še kakšen!

Kako je s politiko.

Zbor demokratov v Belgradu.

Na 15. januarja zbrali so se v Belgradu odposlanci ali zaupniki demokratske stranke, kateri načeluje Davidovič. Zbor je bil zelo številno obiskan. Požurili so se namreč zaupniki obeh struj, da ne bi nasprotna struja morda česa napletla. Ena struja namreč drži z Davidovičem in godrnja proti sedanji vladi, druga struja pa drži z Marinkovičem in priporoča potrpljenje in hladno kri. Na zboru se struji nista stepli, ampak se je zbor končal složno. V odbor sta bila izvoljena zopet oba prvaka, Davidovič in Marinkovič.

Nas ne zajema toliko, kaj se je na zboru govorilo o strankarski in notranji politiki. Pripomnimo le, da je bil glavni predmet vseh razprav Makedonija. Z notranjepolitičnega vidika je zbor zahteval, naj se v Južni Srbiji ali Makedoniji vpelje več reda v državni upravi in naj se dovoli več političnih svoboščin tamošnjemu ljudstvu, hkrati pa naj se dela tudi za gospodarski in kulturni napredek dežele. Tako se bo najuspešneje pobijala tamošnja protidržavna gonja komitašev.

Za sporazum z Bolgari.

Davidovič se je v svojem obširnem govoru doteknil tudi tega pomenljivega vprašanja. Navedli bomo o tem njegove lastne besede, kakor jih posnemamo iz dnevnega časopisa. «Mi smo prežeti z globoko željo miru in balkansko solidarnosti», je dejal Davidovič. «Mi hočemo sporazum balkanskih narodov. Ta sporazum ni potreben le tej ali oni državi, temu ali onemu narodu, ampak je potreben Balkanu, ker le v sporazumu bo Balkan ostal Balkancem. Tisti, ki pošiljajo ljudi z revolverji na ubijanje sinov našega naroda, naj vedo, da kdor neče brata za brata, bo dobil tujca za gospodarja. Ako Balkan neče brata za brata, se bojim, da bo dobil tujca za gospodarja».

Govori zunanji minister.

Marinkovič, ki je v vladi za ministra zunanjih reči, je na zboru v Belgradu govoril kot strankar, a govoril je o perečih zadevah jugoslovanske zunanje politike. Zato homo v sledečem obširnejem posneli njegovo izvajanje.

O splošnem položaju v Evropi je dejal Marinkovič: «Mednarodni položaj v Evropi ima vse znake povojnih časov, v katerih živimo. Zato je položaj moten, nejasen in celo nevaren. Radi tega so vsi narodi Evrope v skrbeh ne samo za daljno, ampak tudi za bližnjo bodočnost».

O pomenu Družbe narodov je izrekel: «Verujemo v bodočnost pravnega napredka, katerega temelji slone na pravih Družbe narodov. Verujemo v bodočnost Družbe narodov in bomo vse storili, kar je v naši moči, da se mednarodni spori mirno rešujejo in da se ta velika ideja čimpreje uresniči. Toda vpoštevati moramo, da to še ni popol-

noma uresničeno. Varovati hočemo vsa jamstva, ki nam jih za mir nudi in priporoča Društvo narodov, a v prvi vrsti hočemo sodelovati s prijatelji in zavezniki, kateri mislijo in žele isto, kar mi».

«To je edina podlaga naše zunanje politike. Hočemo, da se mednarodni položaj razvija dalje na tem temelju. To veliko načelo, ki se ga bo naša zunanja politika vedno držala, ima v raznih dobah razna imena, a danes se imenuje:

„Balkan balkanskim narodom“.

Marinkovič nadaljuje: «Očitajo nam, da pod tem načelom skrivamo nekakšne težnje po vodstvu in komandiranju čez druge. To nam očitajo prav od take strani, kjer te vrste nameni morda obstoje».

«V našem sosodstvu, med balkanskimi narodi samimi, dozdeva se, da si še niso na jasnem o neobhodni potrebi tega načela. Nedavno sem v narodni skupščini na to stvarno vprašanje odgovoril, da smatram to načelo tako, da je varnost in bodočnost balkanskih narodov v tem, da se sporazumejo na temelju enakosti in ravnopravnosti v skupni težnji za skupnim ciljem. Balkanski narodi morajo razumeti, da bo ali celi Balkan svoboden ali pa nobeden izmed njih».

Zahtevamo bratstvo.

Govoreč nadalje o istem načelu «Balkan balkanskim narodom» izvajal je Marinkovič: «V naših težnjah ni ničesar, česar ne bi mogli odkrito priznati pred vsem svetom. Jako dobro vemo, koliko stane prvenstvo na Balkanu. Že za to majhno mesto na solncu je naš narod prelil morje krvi. Pa ne zahtevamo ne prvenstva ne hegemonije (vodstva), marveč zahtevamo bratstvo. Toda izjaviti moramo, da bomo to načelo «Balkan balkanskim narodom» vedno branili, in naj ostanemo tudi sami na Balkanu, da ga branimo. Toda ne vem, kaj bo potem, ako nas ostali balkanski narodi puste same in bomo braneči Balkan ostali sami kakor pred nekoliko stoletji — in nam bo uspelo, da ga obranimo. Ne vem, če to pot ne pride res do naše hegemonije. Kajti tisti, ki svoje neodvisnosti noče braniti, se ji odreka; njemu se ne more vsiliti svoboda».

Tisti, ki so težili za hegemonijo (vodstvom) na Balkanu, morda ne bi bili doživeli tako slabega izida, ako ne bi bili pozivali na Balkan tujcev, da bi bili z njihovo pomočjo dosegli hegemonijo.» (Marinkovič je mislil tukaj na Bolgare, ki so se v svetovni vojni vezali z Nemci proti Srbom in so bili z Nemci vred premagani in ponižani — o. ur.)

Ljubezen za ljubezen.

Marinkovič je nadaljeval: «Ljubezen za ljubezen, prijateljski nasvet za prijateljski nasvet. Pravijo, da imajo razni balkanski narodi razne interese. Toda njih skupni interes je tako velik, da ga ne moremo žrtvovati za nobene posebne interese. Zgodovina uči, da je Balkan

propadel samo zaradi nesloge balkanskih narodov. Naše bratske balkanske narode iskreno opominjamo, naj pazijo, da Balkan po petih stoletjih ne napravi enake napake».

Iz tega se more videti, da je naša zunanja politika prijateljska in širokogrudna. Toda težko se je vedno kazati prijatelja, ako oni drugi ne prihaja nasproti enako prijateljsko. Vendar bomo do zadnjih možnosti in krvavečega srca storili svojo dolžnost, ker nočemo, da bi na nas padla krivica, ako začne na Balkanu ponovno teči kri. Od vseh zahtevamo samo eno: da so iskreni in pošteni. Prepričani smo, da ni daleč čas, ko bo veliki duh našega naroda zmagal in ne bo v nobeni državi več mogla katerakoli stranka voditi naroda v mesnico, ki ni potrebna».

Marinkovič miga s kolom.

Svoj govor je Marinkovič zaključil skoraj preteče. Tako je rekel: «Naša država ni osamljena, marveč ima tudi v tem trenutku večino držav na svoji strani. Ako se bodo zločini v Južni Srbiji nadaljevali, je ni države, ki bi smela sprožiti macedonsko vprašanje. Gotovo pa je, da kjer so kamen in revolver začetek, so topovi in strojnice konec. Tisti, ki pri tem fantazirajo o osamljenosti naše države, bi utegnili biti zelo neprijetno razočarani. Za to jamčim. To naj Balkan vzame na znanje».

Tituleštove izjave.

Rumunski vnanji minister, ki je te dni obiskal Rim, izjavil je dopisniku «Corriere della Sera» v Milanu še pred odhodom v Rim:

«Sedaj grem v Rim, da se sestanem z Mussolinijem, katerega kljub zelo prijateljskim odnošajem, ki vežejo Italijo in Romunijo, nimam še čast poznati. Razgovor bo odkritosrčen in pošten in se bo nanašal na splošna politična vpra-

šanja, ki zanimajo obe državi. Upam, da bo ta izmenjava idej bolj okreplila italijansko-romunske odnošaje».

Miroljubnost.

«Jaz sem globoko prepričan, da preveča italijansko politiko duh miroljubnosti. Isti duh vodi tudi romunsko zunanjo politiko. Romunska si želi miru, zakaj ona nima nikakih teritorialnih zahtev (t. j. zahtev po novih deželah) več, pač pa mora celiti rane, katere ji je zadala svetovna vojna, urediti mora razna notranjepolitična in gospodarska vprašanja itd. Za vse to ji je italijansko prijateljstvo prav posebno potrebno».

Srednja Evropa in Balkan.

«Mir je mogoče ohraniti samo s spoštovanjem mirovnih pogojev. Romunija hoče na podlagi popolne enakopravnosti sodelovati z velikimi zaveznicami Italijo, Francijo in Anglijo ter z državami Male antante, katerih politika ima skupne in zgolj obrambne cilje, ker stremi za ohranitvijo «statusa quo» (t. j. dejanskega stanja) v Osrednji Evropi. Takšnega značaja je tudi zveza med Poljsko in Romunsko. Tudi kar se tiče bivših sovražnih držav je Romunija pripravljena sodelovati z njimi v okviru mirovnih pogojev. Glede Balkana sem prepričan, da si vsi balkanski narodi resnično želijo miru. Svobodno in neodvisno Albanijo smatram kot predpogoj za ohranitev miru».

Gospodarski stiki.

«Trgovinska pogajanja med Italijo in Romunijo niso bila pretrgana, pač pa samo odgodena. Romunski carinski tarifi se še pripravljajo, a ko jih bo parlament odobril, bom poslal v Rim poslanstvo, ki bo obnovilo pogajanja. Ne dvomim, da bo mogoče doseči sporazum na podlagi skupnih interesov. Ko bo sklenjena trgovinska pogodba, bodo postali tudi trgovinski stiki med obema državama bolj živahni».

Kaj nam z dežele pišejo

KOBJEGLAVA.

Dopisnik iz Kobjeglave je pred kratkim poročal v cenjenem Malem listu, da smo dobili nove zvonove. Ker ni o lepi slovesnosti posvetitve nič omenil, blagovolite, g. urednik, priobčiti dodatno še nekaj o tem, kajti take slovesnosti ni bilo že zdavnaj na Krasu.

«To je dan, ki ga je Bog naredil», smo lahko vsklikali Kobjeglavci na praznik sv. Štefana. Vkljub slabemu vremenu je prihitel iz Gorice prevzišeni knez in nadškof, sivolasi zlatomašnik dr. Frančišek Borja Sedej, v Kobjeglavo, ki je bila praznično opravljena. Dva mogočna slavoloka, eden v Tupelčah in eden v vhodu v Kobjeglavo, s svojimi lepimi in pomenljivimi napismi, sta ga pozdravljala. Še trije drugi slavoloki pa so bili pred cerkvijo in farovžem. Od ceste do farovža in cerkve pa so stali številni mlaji. Ko je Prevzišeni dospel, so se oglasili novi zvonovi in s prijetnim in mogočnim glasom začeli poveličevati slovesnost. Pri slavoloku v Kobjeglavi je duhovščina v cerkvenem ornatu pozdravila prevzišnega nadpastirja; v imenu

občine je pozdravil občinski načelnik; deklica iz Marijine družbe pa je Prevzišenemu podala šopek belih nageljnov ter ga pozdravila v imenu Marijinih družb, dekliške, ženske in mladeniške, ter Marijinega vrtca za dečke in deklice. Nadškof se je ganljivo zahvalil za sprejem. Nato se je razvrstila veličastna procesija v farovž in potem v cerkev, nakar je nadškof pred cerkvijo na lepo okrašenem odru viseče zvonove posvetil. Po končanem obredu so pevci zapeli Vodopivčevu pesem «Pozdrav novim zvonovom». Slečila je pridiga, v kateri je Prevzišeni poljudno razložil pomen posvetilnih obredov in še bolj s poudarkom pomen zvonov samih in zvonjenja. Po govoru je imel Prevzišeni ob asistenci svojega tajnika, preč. g. dekana, župnikov iz Pliškovice, škrbine, Branice in domačega g. kurata pete litanije M. B. in blagoslov. S tem je bila slovesnost zaključena. Po kratkem odmoru v župnišču se je nadškof odpeljal iz Kobjeglave; v Tupelčah je še enkrat izstopil in se v prisrčnem govoru ločil od množice, ki ga je pospremila do slavoloka. Med viharnimi

PODLISTEK.

Gostačeva hči.

3 (Spisal T.)

Omenili smo, da je bil Maničin oče hrom. V francoski vojski mu je svinčenka prebila piščal pod kolenom. Rajni stari Koren mu je bil krstni boter. Zato je imel vedno nekako skrb za Tomaža, ki ni imel skoro nobenega svojega človeka. Vrnivši se v vas, narejal je Tomaž vsakojako orodje, katero je za mal denar prodajal vaščanom: košnike, ročnike, cepce, obroče in enake potrebne reči; razven tega je dobival po štiri krajcarje na dan kot pokojnino zaradi ranjene noge. S tem si je toliko opomogel, da se je oženil s siromašno kmečko samico. Rajni Koren, dober, pošten možak, je imel iz usmiljenja moža skoro brezplačno v svoji bajti. Le semtertje sta mu gostača priskočila pri obilnem delu na pomoč, da je šlo hitreje izpod rók. No,

pa še to ni bilo zastoj; saj sta nosila skoro vsak večer domov ali pšena ali moke ali sočivja in kaj enakega «za poboljšek». Časi je padla celo kaka šmarna petica od strani v Tomaževo roko; saj je pa tudi lahko in rad dal stari Koren.

Tako se gostaču in njegovi ženi nikdar ni hudo godilo: stradala nista, izpod strehe ju tudi niso podili, delala pa sta oba rada, dokler sta mogla. Pred letom pa mu je žena umrla, in Tomaž je ostal sam s svojo osemnajstletno hčerjo Manico, ki je že od svojega dvanajstega leta služila v vasi pri Lukanu. Tomaž je imel skoro že sedem križev, ko mu je umrla žena. Kolikor več je bilo let, toliko slabši je bil, le z velikim trudom je mógel naposled laziti okrog. Vendar bi vse šlo po sreči tudi vdovcu Tomažu, da bi živel še stari Koren; toda par let je že, odkar so ga odnesli za vselej iz ljubljene doma.

Joža, njegov sin, ki je imel že preje

vse v oblasti, bil je sedaj popolnoma svoboden. Ni bilo več skrbnega očeta, ki bi brzdal sina v prirojeni mu vihravosti. Imovit, kakor skoro noben sovaščan, zavedal se je svoje imovine, in, kakor je pri takih ljudeh navada: imel je mnogo, a vedno je menil, da ima še premalo; vsak krajcar je šel nerad izpod palca.

Zato ni čudno, da je tako nemilo obsodil bolnega gostača. Saj sta mu bila on in Mana že davno na poti, le vedel ni, kako bi se ju najlepše odkrižal. Časi je od strani dregal Tomaža, češ, boji se, da se črvojedna bajta nanj sesede. Starček mu je dobrovoljno izbijal ta strah; prositi pa se ni upal, da bi jo popravil; sam je krpal, kolikor je mogel in utegnil. Bil je pa tudi povsem zadovoljen s tem skromnim kotičkom, saj je izkusil mnogo hudega na svetu; Manica pa tudi ni bila razvajena.

Tako je bilo, a ne več dolgo. Koren, uvidevši, da ga gostača zlepa ne umeta, jel ju je odrivati zgrda. In tako se je

ponavljalo to ropotanje in grmenje do onega dne žalnega spomina...

Manica je bila po oni nevihti v silni zadregi. Ko bi bila sama, pustila bi rodno vas in šla na tuje službe iskat; toda skrb za očeta ji je velevala, naj doma ostane. V Korenovi bajti pa tudi ni mogla več biti. Zato sklene na oni usodni dan trdno, da se umakne. Še isti večer prepelje očeta v Lukanovo hišo. Lukan, prileten mož, je imel morebiti toliko, kolikor Koren, in, kar je največ, česar bi pri Korenu zaman iskal, imel je plemenito srce. Zato je rad dovolil, da prideta k njemu gostač in njegova hči.

Mati Korénka je stala istega usodnega dne na domačem dvoru ter se tožno ozirala po preplavljenem travniku, ko se prikaže Manica tam na hišnem oglu z jerbosom na glavi. «No, Manica, kam pa, kam?» vpraša mati ter podpre ledje z obema rokama. «Kdo bi si včeraj ali še danes zjutraj mislil, da nas bo taka zadel! Človek res ne ve, kaj ga čaka».

Deseti brat v Kazljah in v Štorjah.

Ker sem jo lansko leto za tepežnico in novo leto dobil v Merčah po grbi, sem se letos ob novem letu ognil Merč in merčanskim republikancem! Ker pa nisem bil že sedem čiških let v Kazljah in ker me je povabila Jurjeva Tinca iz Kazelj ki ima za moža Novakovega čebelarja, na Stefanji dan na bučo terana, sem odložil to priliko za novo leto. Prišel sem tja že prejšnji dan in sicer o mraku. Tinca je ravno kuhala večerjo, pa ne krompirček v srajčkah, ampak prave kraške klobase. Prmejdunaj! to je bila nobel večerja! Povedati tudi moram, da ta večer nisem spal v svinjaku, kakor zadnji bot v Gorenjah, ampak v podstrešnem štibelcu, na mehki pernici! Sanjalo se mi je o kazeljskih krasotičah.

Na novo leto zjutraj sem pričel takoj izvrševati svojo «fehtarsko» obrt. Oblezel sem vse hiše in bajte. Kazeljci so me povsod prijazno sprejeli in pogostili. V naglici sem si ogledal njih mirno vasico. Kazlje so razdeljene na štiri dele. Okrog vasi se razprostirajo travniki, polja in vinogradi. Trta tu dobro uspeva, ker ima močno zemljo in burja tod tako ne razsaja kod drugod po Krasu. Pri vходу v vas — ako prihajaš iz Storij — stoji vaš-

ka cerkev sv. Lovrenca. Cerkev ima tri oltarje: Sv. Lovrenca, Marijinega vnebovzvetja in sv. Mihaela. Sv. Mihaela delata družino sv. Florjan z golido in sv. Šimon z žago. Oltarne slike so kričeče naslikane; pozna se jim, da jih je napravil kak kranjski slikar. Avstrijska rekvizicija je oropala tudi kazeljski zvonik. V njem visi sedaj samo en zvon, na kate-rega zna kazeljski mežnar imenitno pritrkovati. Pred zvonikom raste mo-gočna lipa, pod katero se zbirajo ob nedeljah vaški možakarji. Da so bili nekaj Kazeljci pobožni ljudje, pričajo ostanki mnogih kapelic. Če bi vedel, da bi moja beseda kaj zalegla, bi svetoval Kazeljcem, da bi te te kapelice popravili ali jih pa podrli, ker take ne delajo nikake časti njih vasi.

Papoldne sem jo mahnil «fajhten» proti Štorskemu mestu. Po poti sem dobil «Maticovega Pavliha» iz Storij s puško na rami. Povabil me je na svoj dom na kratek oddih. Prišedši skozi majhna vratica v hišo, sem dobil v zapkečku njegovo mamico ki je ravno kuhala imenitno «štorsko kofč»; iz sosednega štibeljca sem slišal otročji jok, iz česar sem sklepal, da imajo pri Maticovih potomci!

V Štorjah sem videl marsikaj zanimivega. Med drugim tudi najnovejšo «ruske kure», namreč štorske kratkokrilke, ostrizene na balinček!

Štorje so bile nekaj zelo na glasu, ker je šel skozi nje ves takratni «furmanski» promet. Danes je v Štorjah precej hiš porušeni; njih lastniki so ali izumrli ali pa se preselili čez kalužo v Ameriko. Med vaše razvaline štejemo lahko tudi štorsko kaplanijo katero imajo v najemu cigani — bratje Hudorovičič! Slišal sem praviti, da se je imel naseliti v Štorjah nek gospod nunc. Ker pa je štorska kaplanja «uštimana» kakor beraška bajta in ker ni mogel dobiti drugje primernega stanovanja, jo je mož mahnil v drugi kraj. Štorci čakajo za popravo kaplanije vojno odškodnino, katere pa še ni.

stopu navduševal pevce za dobro stvar in pevci so mu obljubili, da bodo redno zahajali k vajah. Odstopivšemu g. Josipu Dellasavia pa izrekamo tudi tem potom svoje priznanje in hvaležnost za dolgoletni trud.

Pri ti priliki bi opozoril še, da je potrebno majhna poprava pri cerkvenih orglah razen tistih piščali, ki jih je bivša Avstrija pobrala za vojsko. Naj blagovoli cerkveno predstojništvo ukreniti potrebno.

TRNOVO-BISTRICA.

Po božičnih praznikih nas je razveselila tukajšnja dekl. Mar. Družba z ganljivo igro «Goslarica naše ljube Gospe». Bila je prireditelj boljši privatnega značaja; zato so se pobirali le prosti darovi. Nekatere igralko so prav dobro rešile svoje vloge. Omeniti bi bilo, da naj se v bodo še bolj pazi na red v dvorani! Pričakujemo, da nas bo Mar. družba razveselila pozneje še s katero drugo prireditvijo.

Meseca marca bomo imeli štirinajst dnevni sveti misijon. Velika župnija, mnogo ljulike in plevela, dolgo časa odkar je bil zadnji sveti misijon, vsi ti so razlogi, da se bomo tekom štirinajst dni korenito očistili. Preč. g. dekanu smo hvaležni, ker nam preskrbijo te izredne duhovne dobrate.

RODIK.

Kakor smo že ob svojem času poročali, imamo novega dušnega pastirja, s katerim smo vobče zelo zadovoljni. Tudi za preteklo božične praznike je bilo v cerkvi vse tako lepo, da že dolgo ne podobno. Cerkveni pevski zbor pa se ni žalibog postavil, kakor bi bilo želeti. Kriva je neka nesložnost med pevovodjem in posameznimi članj zhora. Upamo, da se bo to vse tako uredilo, da pride zbor zopet do polne moči.

KAZLJE.

Pred kratkim smo čitali v dveh časnikih slovenskih, da so Kazeljci pod pritiskom in ne radi razpustili društvo «Dneva žar». Sedaj pa je tržaški «Piccolo» priobčil vest, da sta proti omenjeni objavi v slovenskih listih predsednik društva, gospod Josip Vitez, in tajnik društva, gospod Albin Seražin, poslala oblastvu pismo, v katerem protestirata proti objavi v slovenskih listih in izjavljata, da so Kazeljci razpustili društvo prostovoljno in radi, ne da bi bili od koga siljeni.

SEŽANA.

Mi smo svoječasno poročali, da je na predlog nekoga slovenskega liberalca fašistovski sestanek sklenil, da se opravijo slovenski napisi v Sežani in okolici. Na to našo vest, ki ni imela nika-kega namena, razen tega, da se priobči in resnicoljubna vest, so se liberalci v Trstu hudovali in v Edinosti je izšel preklic, češ, da to ni res. Nato je sam tajnik g. Grazioli v «Piccolo» zavrnil «Edinost». In «Piccolo» od 13. januarja letos zopet pravi: «Na občnem zboru

zveze fašistovskih trgovcev v Sežani je neki Slovenec predlagal, naj se odpravijo vsi slovenski napisi in naj se rabijo samo laški napisi, in je še dodal: Smo v Italiji in torej ni razloga, da bi imeli dvojezične napise».

Fašistovski tajnik za Sežano ter in-spektor «Prvega kraškega pasu», tenente Milko Grazioli je za svoje delovanje v prid fašizma dobil pohvalno pismo od deželnega tajnika Kobola iz Trsta. Pismo se glasi: «Izražajoč mnenje Zveznega vodstva Vam izrekam živo zadovoljstvo za delo, ki ste ga vršili in ga še vršite v sežanskem pasu. Prijetno mi je, da Vas morem smatrati zvestega izvrševalca programa za pofašistenje Krasa. S fašistovskimi pozdravi. Dež. pol. tajnik inž. G. Cobol».

DEKANI.

Božične praznike smo obhajali dokaj lepo. Samo na novo leto je bilo nekako klaverno, ker smo bili brez petja radi tistega dopisa v Edinosti. Tem lepše se nam je zdelo spet o Sv. Treh kraljih, ko smo zopet poslušali ubrano petje. — Omenil bi še to: Druga leta ni bila navada, da bi za Božič, Velikonoč in Binkoštji po gostilnah kvartali in balincali. Letos je bilo tega početja po gostilnah še več ko ponavadi. Može in tudi gostilničarji! poprimimo se nazaj tako lepe in plemenite stare navade, da se bomo take svete dneve varovali razburjevanja in raztresenosti. Bolje bo za nas vse!

Sultanovo bogastvo.

Turški sultan Abdul Hamid je bil eden najbogatejših ljudi na svetu. Premoženje, ki ga je zapustil v premininah in nepremičninah, znaša milijarde. Že dalj časa obstoji na Angleškem akcijska družba, ki ima namen vnovčiti posestva bivšega sultana, ki se nahajajo po celem svetu in so bila med svetovno vojno zasežena. Ta družba dela ogromne dobičke. Pred meseci pa je turška vlada odredila ocenitev vseh bogastev, ki se nahajajo v carigradski palači bivših sultanov. Glavni cenitelj, šved Hanson, je zdaj to delo dovršil in pripoveduje, da se v sultanovih dvorih nahajajo bogastva, ki spominjajo na pravljice Tisoč in ene noči. Tako n. pr. je našel neko bodalo, ki mu drži obstoja iz enega samega orjaškega smaragda, a na njem je zopet diamant, težak 21 karatov. Našel je tudi prestol iz čistega zlata, v katerega je vdeleno 20.000 biserov.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slo-
vencem z dežele poseben popust za potne stroške.

Go vori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

pozdravi in vzkliki se je odpeljal nato proti Gorici. «Dal Bog, da bi mogli ljudomilega nadpastirja zopet kmalu pozdraviti v svoji sredi!» s to željo smo se razhajali, zvonovi pa so v pozno noč do ranega jutra oznanjali sloves tega dneva.

Zvonove je ulila tvrdka Romeo Lapanja v Trstu. Na delu se pozna, da livarna vedno bolj napreduje in si prizadeva svoje odjemalce resnično zadovoljiti.

KOMEN.

Tukajšnji trgovec Viktor Sivec se je pisal dozdaj po nemško Sivitz. Naredil je prošnjo na prefekturo, da si sme predelati ime na italijansko. Oblast mu je ugodila in on se piše zdaj ponovem Sivilotto.

ŠEMPOLAJ.

V naši duhovnji se je v preteklem letu 1927. rodilo 22 oseb (10 dečkov, 12 deklic); umrli so samo 4 (3 odrasli in 1 otrok); poročenih je bilo 8 parov. Razmerje med številom umrlih in številom rojenih je pač ugodno, a treba odračunati, da se mnogo odraslih izseljuje kamorkoli po svetu.

VIPAVA.

Na dan Sv. Treh kraljev smo imeli tudi pri nas nacionalno otroško veselico, katere se je udeležil g. podežat in druga oblastva. Otrok je bilo do stovajset, kateri so vsi nastopili. Nekaj jih je bilo tudi iz bližnjih vasi. Veselica je bila otvorena z govori, potem so bile deklamacije raznih italijanskih pesmi; otroci so nastopali posamezno in skupno. Veselica se je vršila zelo paradno in predstavniki oblaštve so izražali svojo zadovoljščino z živahnim ploskanjem. Potem so bili

otroci obdarovani. Dobili so oblekce, čevljičke, punčke, slaščice in drugo.

Zadoližev Vipave se je zadnje čase močno povečala. Ljudje naj bi si vzeli nauk, da niso zmerom nebesa na zemlji. Pred kakimi tremi leti je bilo pitje in plesalstvo naravnost noro. Za vse to je šel kupček, ki ga zdaj več ni.

DORNBERG.

Pametna žival. Neki praščar, ki tod skozi večkrat pelje svoje blago na prodaj, ima konja, ki se naveliča dolgega čakanja pred gostilno. Tudi v nedeljo se je mož ustavil nekam dolgo, pil in prerokoval v gostilni. Konj je čakal pred gostilno. Ko le ni bilo konca pijače, se je žival odpravila sama naprej po cesti. Neki fantje so upreglo brez voznika našli na cesti in spravili pametno žival v neki hlev v Pravačini kjer jo je brezskrbni veseljak drugi dan zopet našel.

Sv. ANTON pri Kopru.

Že nad 50 let smo imeli o Božiču polnočno, letos pa žalibog nam g. župnik iz Marezig niso mogli ugoditi radi mnogih duhovnih opravil. Na Sv. večer se je zbral pevski zbor pri pevovodji in organistu, g. Dellasavia in tam so prepevali lepe božične pesmi do polnoči, naker se je vse podalo k počitku. Veliko mašo smo imeli drugi dan ob 9., popoldne pa sv. blagoslov. Pri službi božji so pevci in pevke lepo peli. Tudi na Silvestrov večer so se zbrali k pevskim vajah ter o polnoči zapeli zahvalno pesem ter «Naglo nam čas beži». G. Josip Dellasavia vodil je naš cerkveni pevski zbor že 30 let. Od novem letu pa je prevzel njegovo delo sin Emil, kateri je ob na-

«Tako je božja volja», vzdihne dekle gredeč proti nji.

«Da, božja volja, pa volja tvojega starrega. Ali se še ni nalezal? Da bi ga...» zareži Koren, prav sedaj iz hleva stopivši. Manica se zgane, da ji pade skoro jerbas z glave. Rudečica jo oblije.

«No, kaj poješ zmerom tisto svojo staro pesem!» razhudi se žena nad njim. «Pusti vendar uboge ljudi v miru. Ko bi nosil toliko križev, kalikor jih tlačí Tomaža, pa bi se tudi ti plazil okoli peči in klop gladil. Le nikar se kar zmerom ne vjedaj! Bog ve, kaj nas še čaka. Bog ima kaj dolgo šibo. Joža, tudi tebi se utegne obrniti, morda še kmalu! No, Manica, kaj pa prenašaš v jerbasu?» nagovali jo, ko je ravno odložila breme na tla.

«Selimo se, mati, selimo!» deje mladenka in si otere s predpasnikom solzne oči.

«Ha, ha!» začuje se zopet očetov krohót od hleva sem, «selita se; pa šele

sedaj! No, beračev se človek itak nikoli ne odkriža. Bog te nesi in tvojega starrega, da vaju več ne vidim! Saj sta mi že dovolj požrla», in jezno zapitči vile v tla pa izgine zopet v hlev.

Manica glasno zaplaka. «Oh, oče, vse vam povrnem, brž ko kaj dobim; le malo potrpite!» jekne in si zakrije obraz z obema rokama. «Moj oče vam ne bodo delali škode; jaz tudi ne. Rajni oče so nam res časi kaj popoljšali, pa so vselej rekli, da le za, Bog plačaj. Če bo božja volja, pa vam še to povrnem, samo...»

«Da, samo... samo nikoli ne boš», zakriči iz nova kmet in plane pred hlevska vrata. «Molči, deklina! Berači me bodo živili? Kaj si pa še vse domišljujejo! Jaz da bi se moral slednjič še pri beračih potikati! Le hitro pojdi, da te ne vidim!» Peneč se togote stopi v hlev in jame raztresati svoj gnjev nad ubogo živino.

Korenki sicer ni bilo povsem neznan, kaj se je danes dogajalo na travniku,

vendar pa jo je precej neprijetno iznenadila gostačeva selitev, da izprva ni vedela, kaj bi rekla. Njen gospodinjinski ponos pa ni bil malo užaljen zaradi hitrega in odločnega sklepa Maničinega; kar zarudela je od nevolje in se ugriznila v ustnice. «Mana! tega pa vendar nisem mislila», deje naposled zamolklo, «da zaradi ene prazne besede tako porasteš. Če te bode vsak nič tako naperil, pa bodeš kaj težko živela na svetu... Pa kako se še ponuja, da bode vse plačala... glej jo no, glej! Kaj takega si pa res še nisem mislila o tebi. Prazen klas — seveda — se zmerom po koncu nosi».

Kakor oster meč so zbodle Manico te vjedljive besede v srce. Mati ji je bila doslej še vedno prijazna in dobra, sedaj pa mora tudi od nje slišati take očitke.

Presilna bolest ji ustavi solze, in prav mirno odgovori: «Mati, to se ni zgodilo zaradi ene prazne besede. Ko bi slišali vse, kar sem morala že grenkih použiti, pa bi tudi vi iskali mirnejšega kotička.

Čeprav sva revna z očetom, človeka sva pa vendarle in veva, kaj je trpljenje, bolj, nego marsikdo... Bog vam povrná vse, kar ste nama dobrega storili; kolikor bom mogla, pa bom že poskrbela, da dobite nazaj...»

«Pusti jo no, Lucija, pusti! naj gre», oglasi se laskavo oče, silno vesel, da je njega boljša polovica ž njim potegnila. «Saj vidiš, da ji ne prideš do konca».

«Da, saj sem dejala, prazen klas se vedno po koncu nosi», pritegne Korenka, zamahne zaničljivo z roko in odide molče v vežo.

Kakor bi jo bil kdo udaril po glavi, odreveni Mana po teh besedah. Šele čez nekaj časa bolestno zajoka, zadene jerbas na glavo ter proti veži obrnjena zakliče: «Bog vam povrní tisočkrat vsem skupaj, kar ste nam dobrega storili; bodeva pa z očetom za vas molila! Bog vas obvaruj!» Opetekajoč se odide z dvora; iz hleva pa ji udari na uho zaničljiv Korenov posmeh. (Dalje).

Gospodarstvo

Ob začetku gospodarskega leta.

Vsak umen gospodar si mora za svoje novo gospodarsko leto napraviti načrt gospodarjenja za naprej, da ga ne bodo prehiteli neugodne razmere ter da bo vzdržal gospodarsko ravnovesje. Tudi kmet si mora napraviti jasno sliko svojega kmetovanja v bodočem letu, da bo lahko pričakoval primerno plačilo za svoj celoletni trud, skrb in delo. Sedaj v zimski dobi ima časa dovolj, da o tem razmišlja, prouči svoje gospodarsko stanje in si na podlagi dosedanjih izkušenj sestavi načrt nadaljnjega kmetovanja.

Strokovna izobrazba.

Ne zadostujejo mu pa le njegova izkustva in morebitni uspehi ali neuspehi sosedov, ampak za umno sestavo gospodarskega načrta mu je potrebno tudi kmetijsko čtivo. V kmetijskih knjigah in časopisih so zbrane izkušnje in uspehi tisočeri kmetovalcev in kmetijskih strokovnjakov v dolgih letih, zato treba tudi v njih navedene nauke vpoštevati, seveda najprej jih primerno prilagoditi domačim razmeram. Da si ta izkustva osvoji, mora kmet sedaj, ko ima več časa, marljivo čitati strokovne liste in razne kmetijske knjige. Iz njih bo črpal marsikateri nauk za izboljšanje svojega gospodarstva. Toda tudi izkušnje sosedov mu morajo biti migljaj, kako bi bilo boljše kmetovati.

Reforma oranja.

Če hodimo po deželi, opazimo, da večina naših kmetov še vedno obdeluje svojo zemljo na ozke kraje. Vendar se že skoraj v vsaki vasi opazijo med ozkimi tudi široki kraji. Razlika med raščo rastlin pri enem in drugem načinu obdelovanja zemlje je očitna vsakomur, celo nevedčemu meščanu. Razvoj rastlin, enakomernost rašče in še v veliko večji meri bogati pridelek govori za to, da je zemljo obdelovati na široke kraje. In vendar je starokopitnost marsikaterih kmetovalcev tako trdna, da je niti najboljši zgledi ne morejo omajati. Ne veruje umnemu sosedu in najde za svoj način slabega gospodarstva vse mogoče vzroke in opravičila. Pa da bi to, kar je očitno dobro, na eni svojih njiv vsaj poskusil in se sam prepričal, če je dobro ali ne.

Kaj naj torej napravi umen kmet? Preskusi naj na svoji kmetiji različne načine obdelovanja zemlje in se tekom dveh, treh let sam prepriča, je-li so široki kraji oziroma oranje na sploh bolj prikladni za njegovo zemljo nego-li ozki kraji ali pa ne.

Orati globoko.

O tem se je gotovo že vsak kmet prepričal, da globlje preorana zemlja vrže mnogo več pridelka in ne trpi toliko po suši kakor plitka. Torej bo že pri letošnjem oranju to deloma vpošteval. Pravilo je, da ni spomladi ponovno orati globoko, ampak zemljo samo zrahljati ali le plitko preorati, ker je zgornja plast tekom zime že razpadla in postala rodovitna. Tako mora kmečki gospodar imeti v svojem načrtu: jeseni globoko orati, spomladi le plitko zrahljati in gnoj le plitko zaorati. Za globoko oranje pa je potreben modern plug.

Vrednost brane.

Spomladi treba po možnosti vso zemljo zrahljati, da pride vanje zrak in se korenine lažje razvijajo. Najprej je seveda rabiti na travnikih travniško brano, ker nam ta toliko zaleže kakor gnojenje s hlevskim ali umetnim gnojem. Tudi deteljišča in lucernišča so zelo hvaležna za brananje, ker se potem mnogo bujnejše razvijajo. Ozimna pšenica, ki se je jeseni razkošatila, je za brananje prav hvaležna, kajti po njem se bujnejše razvije in krepko okorenitči. Vendar je priporočati, da sledi v tem primeru brano valjar, ki pritisne k zemlji tiste rastline, ki jih je brana izruvala. Vsako spomladno brananje se naj pa vrši le ob suhem vremenu, ko je zemlja že dovolj osušena. Brananje mokre zemlje več škoduje, nego koristi.

Skrb va gnojenje.

Dalje mora umni kmet vzeti v svoj načrt tudi izboljšanje gnojišč in gnojnične jame, kar je prvi predpogoj za umno gospodarstvo. Gnojnico rabi in jo razvaža lahko vsak čas, vendar največ zaleže spomladi, ko začnejo rastline poganjati.

Pozabiti pa tudi ne sme na umetna gnojila, kajti brez njih ne more doseči največjih pridelkov. Sedaj je še čas za gnojenje travnikov, deteljišč in lucernišč s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo. Pozneje, ko se narava zbudi k novemu življenju, bo moral pomagati ozimni pšenici, rži in ječmenu s čilskim solitrom. Jari ječmen in oves rabita predvsem superfosfat in čilski soliter. Če se vanje vseje korenje, pa še kalijeve soli. Krompir, pesa in koruza so najbolj hvaležni za vsa umetna gnojila, zato jim moramo nuditi dovolj kalijeve soli, čilskega solitra in superfosfata. Pozneje pride na vrsto ajda, ki ne uspeva brez superfosfata in kalijeve soli. O vsem tem se lahko kmet pouči v raznih knjižicah in v strokovnem časopisu, ki ga naj marljivo čita.

Se druge naloge čakajo kmeta, kakor n. pr. čiščenje sadnega drevja, škropljenje proti škodljivcem, mazanje tri proti trsnj plesnobi itd. Za vse to in tako si mora umen kmet sestaviti že v naprej podroben načrt in ga tudi izvesti, na kar sme upravičeno pričakovati, da se bodo načrtu in trudu primerno tudi dohodki izboljšali.

Dva parnika prodana. Genovska plovna družba «Transatlantica Italiana» je z dovoljenjem vlade prodala na Japonsko dva svoja parnika. Imela je potrebo gotovine, da plača gotove obveznosti, ki se niso dale več prekladati.

Kje se dobe mlade murve. Kmetijski urad goriške dežele bo koncem februarja razdelil 8500 murvovih drevesc, velikih do 2 m. Cena bo 60 stotink za vsako; naročiti se mora vsaj 25 kosov skupno pri samem uradu v Gorici (via Trieste 43) ali pri podružnicah istega urada v Ajdovščini ali v Krminu.

Tržaški oenik. Od 20. januarja so v veljavi sledeče najvišje cene: *Testenine* slabše 2.60, srednje 2.70, fine 3.50. *Riž* 1.50, 1.70, 1.80. *Govedina* prednji del z doklado 6, zadnji z doklado 7.60; brez kosti 10.40; slabši deli 4.40. *Teletina* prednji del s kostjo 6.40, zadnji s kostjo 9.20; brez kosti 12. *Zmrzlo meso*, prednji del z lojem in doklado 3.40, izbran 4.60; zadnji del z doklado 5.80, brez kosti 7.60. *Sir* «reggiano» star 17 L.; «emental» domači 12; ovčji «romano» uležan 18. *Polenovka* 5 L. *Tona* v olju 20. *Olje* oljčno «Bari» 8 L.; tovarniško 5.70. *Sladkor* v kristalih 6.60, mlet 6.80. *Kava* «Rio» navadna 21.40, fina 22.40; «Santes» dobra 24.70; «Portorico» fina 30. *Mast* ameriška 8.30; domača fina 9.40, slabša 8.60. *Slanina* 8 L. *Surovo maslo* naravno 16.80. *Koruzna moka* fina rmena 1.20, bela 1.30. *Fižol* gališki 2.10. Ječmen debel št. 10 2 L., srednji št. 5 2.40 L. *Cikorija* «Frankova» v škalljicah po 100 gr 1.40, po 200 gr 2.55, po 500 gr 6.40. *Kisla zelje* 1.30. *Kisla repa* 1 L. *Grah* razklan domači 2.80. — Te cene lahko primerjate s «temeljnimi cenami», objavljenimi v 2. številu Malega lista.

Cene po Istri. *Črno vino:* Izola 220, Piran 210, Motovun 180-220, Oprtalj 200-210. *Belo vino:* Izola 200, Piran 200, Motovun 160-200, Oprtalj 190-200. *Olje:* 7-9.50 L liter. *Seno* 30-50 L stot. *Goveja živina* po živi teži 150-400 L stot. *Teleta:* 400-600 L stot. *Ovce* po živi teži 200-300 L stot. *Praščiči* za rejo glava 50-200 L.

Sejm v Podgrađu 9. decembra. Prignanih je bilo 18 volov, 52 krav, 8 tetet, 165 praščičev. Cene: voli po 300 L za stot žive teže, krave 200-250, teleta 450. Praščiči za rejo glava 100-130 L.

Tipografia Fratelli Mosetig — Trieste.

Po čem je lira?

Dne 25. januarja si dal ali dobil:	
Za 100 dinarjev	33.10 L
» 100 čeških kron	55.85 »
» 100 franc. frankov	74.15 »
» 100 švivalskih fr.	362.75 »
» 100 nemških mark	447.— »
» 100 avrst. šilingov	262.— »
» 1 dolar	1850 »
» 1 angleški funt	91.60 »

Andrej Purić

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE vsakovrstna stavbena dela, železne ograje in ograje - oklepna izviritev - Stedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes. Poprave spopolnitve

ŠIRITE „MALI LIST“

POZOR!

Velika zaloga mrtvaških oprem I. II. in III. razreda. 25% ceneje kot povsod drugod.

L. Saksida - Dornberg 3.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollaffio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

(Podruž. Sv. Mar. Magd. zgor. št. 1.)

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.

KRONE plačuje višje kot vsi drugi.

ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Trgovina z železnino WEISS

TRST - Via Udine št. 67.

Prodaja po najnižjih cenah štedilnike (šparherde), peči, cevi in kljuke za odpuhavo dima, železne plošče in obroče za štedilnike, železje za vrata in okna, orodje, vijake, žebelje itd. — Kuhinjsko posodo, aluminijasto, emajlirano, porcelanasto. Stekleno posodo. Olnate barve. Igrače. Metle in krtače.

Brez konkurence! Najnižje cene!

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, lisic, dihurjev, vider, jazbec, mačk, veveric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

TRST - Via Battisti št. 10 II. nadst. vrata 16

Telefon Inter. št. 36-65.

Sprejemajo se pošiljave po pošti.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani samo na roko

Tvrška znana po vseh podzelskih sejmah.

Velika izbora.

Prijazna postrežba! — Zmerne cene.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924. z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Zima prikima ptičke spod. Do Forcessina človek hiti.

Kdor zmrvovati noče v noge, hitro nabavi čevlje novč.

Cena je prava, dobro blag. Vsi Forcessinu hvalo daj.